

Spørsmål 227 (2020) fra Herman Ekle Lund (V): Spørsmål om risikoanalyser for helseskadelige forhold tilknyttet Covid-19

Til: Rådmannen
Fra: Herman Ekle Lund (V)

Dato: 15.12.2020
Saksnr: 19/00066-247
Deres ref:

Jeg tar først et sterkt forbehold om at regjeringen kommer med store og nye økonomiske tiltakspakker til Drammen og/eller storbyene som adresserer temaet i spørsmålet, eller at det er gjort nye politiske vedtak i Drammen som foregriper saken, før spørsmålet rekker å besvares.

Uavhengig av dette tyder uansett mye på at vi står ovenfor et lokalt «ras» av konkurser og oppbudsmeldinger innenfor særlig uteliv, servering, kultur og liknende opplevelsesbasert næringsliv, men også andre bransjer som i praksis er blitt ilagt helvis eller delvis næringsforbud gjennom koronatiltakene. Likviditet er et stort problem i disse virksomhetene etter at oppsparte midler i stor grad ble tatt i bruk ved vårens lockdown. Bedrifter innenfor nevnte bransjer har gjerne også dårlige forutsetninger for å få lånt penger.

Sist vi så et tilsvarende «ras» av konkurser og oppbud var i kjølvannet av finanskrisen i 2007-2009. Denne perioden og krisen ga mange uønskede følgevirkninger, både for enkeltpersoner (arbeidsløshet, gjeld), samfunn (helse- og sosialkostnader) samt marked og finans.

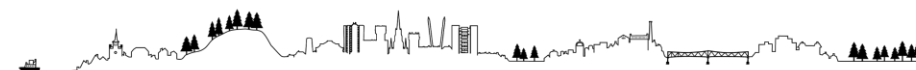
Den mest tragiske konsekvensen var imidlertid den store bølgen av selvmord, både i Norge og mange andre land. En av de store studiene som ble publisert i kjølvannet av dette dokumenterte at hyppigheten av selvmord går opp i et land når arbeidsledigheten stiger kraftig. (Referanse: forskning.no og deres referanse: David Stuckler et.al., Effects of the 2008 recession on health: a first look at European data, The Lancet, 9. juli 2011).

Mange mennesker har allerede gjennom koronatiden opplevd permitteringer og oppsigelser og mange bedrifter har allerede gått dukken. Men mange har også ventelig klart å holde seg flytende lenge gjennom bruk av oppspart kapital. Nå melder stadig flere fra om at kassa er tom, banken vil ikke låne ut penger, og forfall av blant annet de siste statlige kravene (arbeidsgiveravgift, mva.) vil ikke bli møtt, med de konsekvensene det vil få.

Det er derfor grunn til å tro at risikobildet som nevnte studie i The Lancet dokumenterte, først vil kunne slå inn med full virkning i 2021.

Dette er da naturligvis ikke kun aktuelt med tanke på selvmord, som siste utvei, men også mange ulike typer psykiske og fysiske lidelser som i sum får alvorlige konsekvenser for både livskvalitet og funksjonsevne. Min og mange andres hypotese er at det er alt for tidlig å konkludere med hva denne typer konsekvenser vil bli.

Styring og eierskap

Politisk sekretariat
Organisasjonsnummer
921234554

Postadresse
Postboks 7500
3008 DRAMMEN

Besøksadresse
Engene 1
3015 DRAMMEN

Telefon +47 32040000
kommunepost@drammen.kommune.no
www.drammen.kommune.no

Jeg kan ikke se at kommunens helseledelse har vist til fullverdige risikoanalyser for risikobildet jeg har tegnet opp ovenfor, når de har kommet med sine anbefalinger til oss politikere ved behandling av koronarestriksjoner. Ei heller kan jeg synes å finne fremlegg på nasjonalt hold hvor dette har blitt presentert på en god måte. Risikoanalyser kan defineres som analyser av

- folkehelsekonsekvenser som følge av massearbeidsløshet, ufrivillig nedleggelse av egen virksomhet, gjeldsmessige konsekvenser o.l,
- vurdert grad av alvorlighet av nevnte konsekvenser
- og til slutt produktet av disse.

Mitt spørsmål til rådmannen er derfor om denne typen avveininger og risikoanalyser eksisterer. I så fall ønsker jeg at disse legges fram og dokumenteres. Dersom de finnes så ønsker jeg også svar på hvordan disse har blitt implementert og vektlagt i anbefalingene som helseledelsen har gitt kommunens politikere. Hele koronaperioden er aktuell for spørsmålet.

Hvis ikke disse risikoanalysen har blitt utviklet og ligget til grunn, eller ikke/og heller ikke har blitt implementert og vektlagt i de helhetlige anbefalingene som har blitt framlagt, så ønsker jeg å få en begrunnelse på hvorfor.

Svar

Risikoanalyser for denne typen avveininger er i ferd med å bli etablert i Drammen kommune.

Rådmannen har satt ned en intern arbeidsgruppe med navnet «Ettervirkninger korona». Denne gruppa skal følge med på situasjonen og bevisstgjøre organisasjonen om utviklingstrekk og behov for tiltak. Arbeidet vil basere seg på interne og eksterne datakilder og erfaringer og fokusere på hva som skjer lokalt i Drammen innen velferdspilarene arbeid/inntekt, utdanning/kvalifisering, helse og bolig/nærmiljø. Gruppen består av ressurser satt sammen på tvers av områder: rådgiverkompetanse folkehelse og frivillighet, rådgiverkompetanse innen Rus og psykisk helse, lederkompetanse fra NAV, -rus og psykisk helse og -helsefremmende tjenester 0-100, - kultur, idrett og natur. Rådmannen regner med å kunne presentere funn med tilbakevirkende kraft til pandemiens start, tidlig våren 2021.

Inntil videre baserer rådmannen seg på råd fra nasjonale myndigheter og tjenestenes erfaringer og utviklingstrekk.